

Raadsinformatiebrief

Onderwerp : Nieuwe DVO Afvalinzameling op hoofdlijnen Drechtsteden-HVC

Aanleiding : Nieuwe DVO Afvalinzameling op hoofdlijnen Drechtsteden-HVC

Datum : 9 februari 2024

Portefeuillehouder : M. Japenga

Schrijver : B. den den Haan

Geachte leden van de gemeenteraad,

De colleges van gemeenten Ablasserdam, Hendrik-Ido-Ambacht, Dordrecht, Papendrecht en Zwijndrecht zijn van plan de samenwerking met HVC voor de afvalinzameling en enkele taken in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte in 2026 voort te zetten. Daarvoor hebben zij de hoofdlijnen van een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) met HVC vastgelegd. De gemeenten maken deze keuze om tegelijkertijd meer grip te hebben op de kosten en gezamenlijk te werken aan het bereiken van de duurzaamheidsdoelstellingen. De DVO wordt in de komende twee jaar verder uitgewerkt.

Met deze raadsinformatiebrief informeren de vijf colleges de vijf gemeenteraden op een gelijke manier.

Achtergrond van de nieuwe DVO

Sinds 2010 draagt HVC de zorg voor de inzameling van huishoudelijk afval en een aantal BOR-taken in de Drechtsteden Ablasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht en Zwijndrecht. Bij de start van deze dienstverlening is de toenmalige overheid gedomineerde inzamelorganisatie Netwerk NV (een vennootschap van en voor de genoemde gemeenten) ingebracht bij HVC.

Deze vijf Drechtsteden zijn op meerdere manieren verbonden met HVC NV. Via het aandeelhouderschap en de ballotageovereenkomst (via GEVUDO) is de verwerking van het huishoudelijk restafval en gft geborgd. Via contracten zijn door sommige Drechtsteden afspraken gemaakt over de levering van duurzame energie en/of de exploitatie van het warmtenet. En via de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) is de dienstverlening op inzamellogistiek van afval en enkele taken in het beheer van de openbare ruimte geborgd.

De huidige DVO voor inzameling en BOR-taken eindigt van rechtswege per 31 december 2025. Om een zorgvuldige en tijdige afweging te kunnen maken, zijn de vijf gemeenten in 2022 gestart met een brede verkenning en evaluatie van de DVO. Op basis van de uitkomsten van de brede verkenning en evaluatie hebben de colleges van de vijf Drechtsteden in februari 2023 besloten om verdiepende gesprekken met HVC aan te gaan om te komen tot een DVO-op-hoofdlijnen. Over dit besluit zijn de gemeenteraden geïnformeerd en zijn in verschillende gemeenten gesprekken met de raad gevoerd.

DVO-op-hoofdlijnen: basis voor verdere uitwerking

De colleges en HVC hebben besloten om de DVO-op-hoofdlijnen vast te stellen. Deze DVO is voor onbepaalde tijd, met een vierjaarlijkse herijking. Zij doen dit om verschillende redenen:

- 1) Gemeenten zijn tevreden met de dienstverlening van HVC

Uit de evaluatie van de huidige dienstverlening en de samenwerking tussen opdrachtnemer HVC en de opdrachtgevers de gemeenten volgt dat de gemeenten over het geheel tevreden zijn over de kwaliteit van de dienstverleningen 'op straat'.

Uit de evaluatie van de huidige dienstverlening met HVC komt naar voren dat de uitvoering van de afgesproken dienstverlening goed gaat; er is tevredenheid over de wijze waarop het afval ingezameld wordt en de taken rondom onderhoud in de openbare ruimte worden uitgevoerd.

2) Structureel kostenvoordeel

Door het maken van nieuwe afspraken met HVC over de doorrekening van kosten, ontstaat voor het totaal van de vijf gemeenten een structureel kostenvoordeel op afvalinzameling. De kosten voor afvalverwerking zullen wel stijgen. Het gaat hierbij om een nieuwe manier van kostentoerekening en over afspraken over de doorrekening van overhead welke vanaf nu voor alle gemeenten op een gelijke wijze gedaan gaat worden.

Op kostenallocatie is HVC gaan werken met een model dat gebaseerd is op 'Activity Based Costing', oftewel een kostenmodel dat uitgaat van daadwerkelijke kosten en het doorrekenen van alle directe kosten op directe kostenposten. Met dit model is duidelijker waar welke kosten aan toegerekend worden: alle kosten die te maken hebben met de uitvoering, worden aan de uitvoering toegerekend.

Voor het totaal van de vijf gemeenten levert dit vanaf 2026, gebaseerd op de uitgangssituatie 2023 en prijspeil 2023 een kostenvoordeel op voor afvalinzameling. Afhankelijk van de uitgangssituatie en de beleidskeuzes van de gemeenten betekent dit dat de kosten na 2025 minder stijgen ten opzichte van de huidige DVO. Uitzondering hierop is de gemeente Papendrecht. De kosten voor gemeente Papendrecht worden hoger. Bij het afsluiten van de DVO tussen HVC en gemeente Papendrecht zijn destijds specifieke afspraken gemaakt. Bij de nieuwe DVO wordt dit voor alle vijf gemeenten gelijkgetrokken.

3) Meer transparantie.

Met HVC zijn afspraken gemaakt over transparantie van de wijze waarop kosten doorgerekend worden. Concreet gaan de gemeenten en HVC vanaf 2024 deelnemen aan de landelijke benchmark huishoudelijk afval. Met deze informatie willen we gezamenlijk toewerken naar het verder laten dalen van de tarieven tot maximaal het gemiddelde van de benchmark.

4) Sterkere aansturing van het opdrachtgever-opdrachtnemerschap.

Verder maken de vijf gemeenten afspraken met HVC in de vorm van een 4-jarenplan. In het 4-jarenplan worden bijvoorbeeld de afspraken vastgelegd waarmee de gemeenten en HVC structureel willen werken aan het lager krijgen en houden van de kosten. En hoe de gemeenten samen willen werken om hun duurzaamheidsdoelen op afvalinzameling en verwerking te bereiken. De gemeenten zien kansen om dit op deze manier meer effectief en efficiënt te organiseren.

Op basis van wederzijds vertrouwen en de wens om op langer termijn samen te werken aan het realiseren van de doelstellingen wordt de nieuwe DVO voor onbepaalde tijd afgesloten met een redelijke opzegtermijn van drie jaar.

Onderdeel van het 4-jarenplan vormt ook een 4-jaarlijkse evaluatie van de afspraken. Dit betekent dat gekeken wordt naar de gemaakte afspraken. En dat er ook een ijkpunt komt voor de colleges om HVC scherp te houden als afspraken onverhoopt niet lukken.

5) Verder gesprek over de taken op beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Tenslotte hebben de gemeenten en HVC ook gesproken over de taken in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Daarbij hebben zij afgesproken om deze voort te zetten, maar ook flexibeler te maken. Dit maakt het voor de gemeenten en voor HVC eenvoudiger om dienstverlening aan te passen als dat gewenst is.

Vervolgproces

Met het besluit van de colleges van de vijf Drechtsteden zijn de kaders vastgelegd voor de verdere uitwerking van de DVO. Dit betekent dat de gemeenten en HVC in co-creatie de DVO verder gaan uitwerken en het 4-jarenplan verder gaan concretiseren. Waar mogelijk worden acties alvast ingezet, zoals het benchmarken van de tarieven. De gemeenten en HVC verwachten in de tweede helft van 2025 tot een definitieve DVO te komen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

De secretaris
S. van Heeren

De burgemeester
J.W. Boersma